

# SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III  
Telefon št. 3487, Interurban 3487  
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III  
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179  
Telefon šte. 2549

## Proslava zlatomašniškega jubileja vladike dr. Karlina

Maribor, dne 27. julija.

Pomemben praznik je obhajal danes častiljivi vladika lavantinski, knezoškof dr. Andrej Karlin: zlato mašo je pel. In z ljubljanim nadpastirjem je obhajal in ob-



čutil ta pomembni in redni jubilej ves Maribor. Zakaj Mariborčani kakor vsi verniki širom lavantinske vladikovine ljubijo in spoštujejo svojega vladiko; ljubijo in spoštujejo z vprav sinovsko vdanostjo in hvaležnostjo. Zato so se zgrinjale včeraj na predvečer jubileja množice na prostranem Slomškovem trgu ter svojega vladiko viharno pozdravljale. Kaj je škof dr. Karlin svojim vernikom, je prišlo najlepše do izraza ob toplih pozdravnih besedah ravnatelja Hrastelja pred škofijsko rezidenco. Danes pa je pel škof dr. Karlin svojo zlato mašo ob ogromni udeležbi občinstva, ki se je bilo zgrinjalo na Slomškovem trgu in ki je do zadnjega kotička napolnilo krasno okrašeno in ozaljšano stolnico. V sijajnem spremstvu ter skozi spalir vernega občinstva je imel škof dr. Karlin ob desetih dopoldne svečan vohod v stolnico ter zavzel svoj prostor pred glavnim oltarjem. Med klopmi v prezbiteriju so zavzeli svoje sedeže zagrebški nadškof dr. Bauer, častiljivi ljubljanski vladika nadškof dr. Jeglič,

škofje dr. Srebrnič, dr. Rožman in dr. Tomažič ter drugi infulirani cerkveni dostojanstveniki, in sicer opat rajhenburški Dom Placid Epalle, ptujski prošt dr. Zagar, knjiški arhidijakon Tovornik in celjski opat Jurak. Poseben prostor pred Slomškovim spomenikom je bil določen za bana dravske banovine inž. Dušana Serneca; v klopih v prezbiteriju pa zastopniki oblasti z generalom Z. Stanisavljevičem, okrožnim inšpektorjem dr. Schaubachom, mestnim županom dr. Juvanom, okrajnima načelnikoma dr. Ipavcem in Hacinom, nadalje predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec ter drugi odlični cerkveni (kanoniki, dekani itd.) in svetni dostojanstveniki. Na obeh straneh pregraje med prezbiterijem in ladjo pa so bila razvrščena katoliška društva z zastavami; ostali del cerkve so verniki čisto napolnili, tako da so mnogi zlasti pri glavnem vohodu morali stati zunaj cerkve.

Pomen današnjega slavlja je oznanjal z lece z zanosno in vzvišeno besedo stolni kanonik dr. Vraber, ki je uvodoma prečital čestitke papeža Pija XI. lavantinskemu škofu-jubilarju dr. A. Karlinu. Nato je priklical prevzvišenemu slavljenju in navzočim vernikom v spomin vse številne zasluge, ki jih ima zlatomašnik in vladika dr. Karlin za krščansko vzgojo mladine ter versko obnovo in prosvetni napredek v tržaško-koperski in lavantinski vladikovini, nakar je slavnostni pridigar izhajajoč iz Kristovega večnega velikega duhovenstva orisal duhovno oblast, ki jo je prevzvišeni zlatomašnik kot tržaško-koperski ter lavantinski škof vršil vsikdar s spodbudno gorečnostjo, ljubeznijo in pravo apostolsko vnemo. Ob zaključku svoje tople občutene in slavnostne propovedi je pozval navzočo duhovščino in vernike, da se ob prazniku zlatomašništva s še večjo ljubeznijo in udanostjo oklenejo svojega nadpastirja.

Z mladostno čilostjo in svežino je nato škof-jubilar ob veliki asistenci pel svojo zlato mašo ter podelil po zlati maši v imenu sv. Očeta navzočim vernikom sveti blagoslov, združen s popolnim odpustom. Pri sv. maši je pel pod vodstvom kapelnika Janeza Ev. Gašpariča pomnožen cerkveni zbor s sodelovanjem orkestra in solistinj gđe. Clarići

ter solistov gg. Zivka in Neraliča Schubertovo mašo v g-duru.

Po izvršenem cerkvenem obredu so se v sprejemnici v škofovi rezidenci najprej poklonili prevz. knezoškofu dr. Karlinu ban ing. Sernecc, mestni poveljnik, generalštabni general Zivko Stanisavljevič, okrožni inšpektor dr. Schaubach, mestni župan dr. Juvan ter polic. nadsvetnik Kerševan. Nato se je vršila poklonitev lavantinske duhovščine s kanoniki, dekani, novoodlikovanci ter pomožnim škofom dr. I. Tomažičem na čelu. Topla ljubezen in čustvo hvaležnosti ter udanosti do prevzvišenega nadpastirja je žarela, iz voščil in čestitk, ki jih je nanj s prisrčnostjo naslovil v imenu lavantinske duhovščine škof dr. Ivan Tomažič. Zahvalil se je vladika dr. Karlin z vso njemu lastno ljubeznivostjo in toplino, ob čemer so prišlo do izraza tesne in neporušne vezi, ki vežejo lavantinskega vladiko z njegovo duhovščino: vezi ljubezni in zvestobe.

Ob 13. uri se je vršil v dvorani škofijskega doma slavnostni obed, ki so se ga udeležili številni odlični gostje z banom inž. Serneccem ter nadškofoma dr. Bauerjem in dr. Jegličem na čelu. Ob tej priliki so se izrekle v proslavo in označbo današnjega praznika pomembne napitnice. Jubilar dr. Karlin je pozdravil v toplih besedah vse navzoče goste. Nato pa so spregovorili prisrčne čestitke in voščila prevz. jubilarju zagrebški nadškof dr. Bauer, ban ing. Dušan Sernecc, mestni župan dr. Juvan, pomožni škof dr. Tomažič ter gimnazijski ravnatelj dr. Tomišek.

Popoldne pa se je vršila ob 17. uri v stolnici ob veliki udeležbi vernikov molitvena ura pred Najsvetejšim za prevzvišenega nadpastirja-zlatomašnika in njegove namene.

Slovesno in svečano se je obhajal praznik zlatomašništva častiljivega lavantinskega vladike v Mariboru in širom prostrane lavantinske vladikovine. Veliko, veliko spošтовanja in ljubezni čutiljo lavantinski verniki do svojega nadpastirja; ob današnjih in včerajšnjih slovesnostih se je lo v prav posebni meri izpričalo in posvedočilo. Vladika-zlatomašnik dr. Karlin naj še dolgo, dolgo vrsto let z uspehom in ljubeznijo vodi lavantinske vernike v duhovno prerjenje in vseljenje.

### Ob smrti

#### Marka Trikoviča

Belgrad, 27. julija. Nenadna smrt bivšega predsednika vlade Marka Trikoviča je izzvala veliko žalost pri njegovih številnih prijateljih. Tekom današnjega dneva so pred pokojnikovim odrom defilirali njegovi bivši tovariši iz radikalne stranke, med njimi Aca Stanojević, dalje bivši ministri Andrije Stanić, Krsta Miletić, dr. Kojić in številni drugi. Pokojnikovi prijatelji in sorodniki so položili na njegovo krsto ogromno število vencev. Pogreb se vrši jutri dopoldne, in sicer po osebni pokojnikovi želji v največjem miru in skromno ter brez vsakih govorov.

### Vabilo na balkansko konferenco

Atene, 27. julija. AA. Predsednik atenske občine je povabil predsednike občin vseh balkanskih prestolnic, naj pošljejo svoje delegate na balkansko konferenco v Atene.

### Poznanjska

#### železniška konferenca

Praga, 27. julija. AA. Narodni listi pišejo o poznanjski železniški konferenci, ki so se udeležile Poljska, Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija in Češkoslovaška in na kateri so bili soglasno sprejeti vsi češkoslovaški predlogi. Iz tega, veli list, se vidi, da je Češkoslovaška poklicana po svojem položaju, da igra omo vlogo, ki jo je pred vojno igrala v železniškem vprašanju v Evropi Svica, v Srednji Evropi pa Nemčija.

### Kongres židovskih mladinskih organizacij

Belgrad, 27. jul. as. Danes se je tukaj pričel kongres židovskih mladinskih organizacij. Pri kongresu sodeluje okrog 300 delegatov iz vse države. Pri tej priliki so priredili Zidje v Belgradu več manifestacijskih zborovanj.



Profesor Voldemaras, bivši litvinski diktator, je bil v svojem stanovanju v Kovnu arhiran in odpeljan na neko vladno poskusno na deželi, kjer bo ostal eno leto pod policijskim nadzorstvom.

### Nesreče na morju

Sušak, 27. jul. z. Parnik »Lussino«, ki je plul ob liburnjski obali, je danes ob 7.40 pristajal na molu v Iki. Pri tem je ladja z vso močjo udarila o kamnit pomol in ga precej poškodovala. Voda je pričela naglo vdirati v parnik. Med številnimi polniki je nastala panika. K sreči ta nezgoda ni imela težkih posledic.

Trst, 27. jul. p. »United Press« javlja iz Gibraltara, da se je snoči tri milje pred Gibraltarjem zaletel parnik »Vittorio« v norveško ladjo »Broc«. Norveška ladja je težko poškodovana, vendar se ji je posrečilo dospeti v Gibraltar. O stanju italijanske ladje se ne ve, ker je nadaljevala pot. O nesreči ni javila nikomur ničesar. Smatra se, da se je nesreča zgodila radi goste megle.

### Madjarska

#### solidarna z nami

Budimpešta, 27. julija. m. Madjarski udeleženci agrarne konference v Bukareštu izjavlja v »Az Estec«, da so se Romunija, Jugoslavija in Madjarska odlično razumele, ker je bila že vnaprej izključena vsaka politika, Madjarsko mnenje je bilo to, da je podlaga za možnost eksporta, da preneha konkurenca zitihi cen med posameznimi državami. Temu mnenju sta se pridružili obe ostali državi in je bila to podlaga za pogajanja. Tako se je posrečilo, da se je dogovorilo enotno besedilo odgovora na ženevsko vprašalno polo, ki je že podpisan.

### Vstaja proti boljševikom

London, 27. jul. m. Po vesteh iz Daljnega vzhoda tamkajšnja protisovjetska vstaja nikakor še ni udušena, ampak se mestoma celo širi. Do 8000 upornikov je ustavilo promet na Usurijski železnici in ogroža celo Vladivostok. Vstasi so zavzeli Godekovo in pomorili ves sovjet ter osobe GPU. V Nikolsku-Usurijskem se je uprla 85. konjeniška brigada. Dospelo nove čete so morale razorožiti upornike, ki so bili takoj poslani v

### General Živković na inspekciji

Maglaj, 27. julija. Predsednik vlade general Peter Živković je včeraj ob pol 4 odpotoval iz Banje Vručice v spremstvu pomočnika ministrstva g. Peroviča čez Doboj v Maglaj, kamor je prispel ob 17. Takoj po svojem prihodu je odšel v okrajno izpostavo, kjer ga je pozdravil šef izpostave in mu referiral o razmerah na teritoriju. Ker je bil tudi načelnik okraja Gračanice na potovanju po okraju in se je prav takrat vrnil v Maglaj, je imel priliko, da je poročal predsedniku vlade o vseh razmerah v okraju, zlasti o gospodarskem in kulturnem življenju ter o družtvih. G. predsednik vlade je nato prišel v direkten stik z meščani, s katerimi se je ljubezljivo razgovarjal. Ob 6 se je general Živković vrnil v Vručice.

Teslić, 27. julija. Danes ob pol 12 je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković prispel v Teslić na razstavo narodnega veziva in tkanin tešanskega okraja. V mestu se je na mah zbrala velika množica ljudi, ki so vsi burno pozdravljali predsednika vlade. Nato so člani prirediteljskega odbora razstave vedli predsednika vlade po vseh oddelkih razstave, ki je urejena zelo okusno in z velikim razumevanjem. Predsednik vlade se je podrobno zanimal za posamezna veziva in tkanine, zlasti za starejše, ki jih je zbral tamošnji narod vseh treh ver in ki so izredno lepe. Ob pol 1 se je predsednik vlade vrnil v Banjo Vručice.

### Poljska predavanja o Jugoslaviji

Varšava, 27. julija. AA. Znani poljski geograf Jirchey Langman, ki se je udeležil kongresa geografov v Jugoslaviji, je začel v katoviški radio postaji vrsto predavanj o Jugoslaviji. Dozdaj je najavljenih 5 točk: 1. V sree Jugoslavije. 2. Skozi Zelenca vrata. 3. Pristrčen sprejem v Zaječarju. 4. Potovanja po Jugoslaviji. 5. Skozi Skoplje.

### Zakaj je moral Čičerin v pokoj

Pariz, 27. jul. m. »Temps« poroča iz Moskve, da je moral Čičerin v ostavko radi svojega protiangelskega mišljenja, ki ni oportuno z ozirom na pogajanja za pogodbo z Britanijo. Novi zunanji komisar Litvinov je zvečer dne 23. t. m. sprejel inozemske poročevalce in jim izjavil: Sovjeti ne bodo posnemali carske vlade, ki je za posojila prodajala lastno neodvisnost. Mi nismo tako odvisni od inozemskega kapitala, ker v nasprotju z drugimi državami ne mislimo na oboroževanje. Naša industrijska posojila lahko krijemo v notranjosti dežele.

### Strašen vihar v Belikrajini

Vinica, 26. julija.

V četrtek smo imeli najlepši dan. Bilo je jasno in vedro. Okrog osmih zvečer se je začelo oblačiti, ob pol devetih je mirno brez bliska in groma začelo deževati. Okrog devetih pa se je nenadoma dvignil silen tajfun, drevesa so padala kakor slamnate bilke. Strehe so poškodovane, premetavalo je ljudi, vozove, sploh vse, kar je bilo na prostem. Na Zežlju je na daleč znana romarska cerkev Matere božje. Od Kočevja pa tja doli do Sušaka prihajajo ob žeganjih pobožni romarji. Tajfun, tako pravijo očividci, je streho zvonika dobesedno dvignil v zrak, jo zavrtel in nato z vso silo treščil na streho cerkve. Streha cerkve se je seveda ulomila. Udrt je tudi strop, omet pa je poškodoval opremo cerkve. Škoda je velika, ki se

danes niti ne da še preceniti, zakaj morda je strop v cerkvi dobil tolikšne poškodbe, da bo treba vsega prenoviti. Ljudstvo, ki silno ljubi železsko Mater božjo, je do kraja potrto. Povsod vidiš solzne oči, ki se ozirajo na Zeželj. Katastrofa je zato tem večja, ker imamo še na restavraciji župne cerkve velik dolg. Obračamo se na usmiljena srca, ki so nam doslej radevolje pomagala in upamo, da nas tudi v tej največji nesreči ne zapuste.

### Nove nevihte v Italiji

Rim, 27. julija. AA. Včeraj in davi so v severni Italiji spet divjale nevihte in silne burje. Škoda je velika. Niže ležeči kraji so pod vodo.



Prva izvorna slika o potresni katastrofi v Italiji. Stanovanjska hiša v Via Casanova v Napolju. Zaornja nadstropja so se popolnoma porušila. Skoraj vse stanovalce je zidovje pobilo.

# Panevropa ali „Mitteleuropa“

Vsenemci so zopet izkopali svoj predvojni načrt — Ali naj še enkrat pride do krvoprelitja? — Brezvesna agitacija avstrijskih „patrijotov“

Monakovo, 27. julija. m. Monakovo je zbirališče vseh nezadovoljnih iz Rajha in iz Avstrije. Postalo je tudi ognjišče novih političnih načrtov. Skoroda ne mine dan, da se ne bi vršilo kakšno zborovanje, ki je v zvezi z velenemsko idejo; enkrat pridejo nemški nacionalisti pod najrazličnejšimi imeni, drugič so zopet patrijote iz Avstrije, ki se navdušujejo ob šumečem pivu za Velenemčijo in za »deutsches Wesen«. Ko bi to gibanje bilo samo naravni izliv nemškega ekspanzijskega duha, bi take pojave samo registrirali, ali vidi se, da za temi manifestacijami nemške skupnosti delujejo druge sile, katere je svetovna vojna potisnila v ozadje za zadnje desetletje, a ki danes zopet dvigajo svoje glave in hočejo osrečiti človeštvo s svojimi načrti.

Komaj so odzveneli odgovori na Briandovo spomenico o Panevropi, in ko se Evropa še trudi, da bi našla obliko, ki bi onemogočila novo prelivanje krvi, se že oglašajo preroki »Mittel-Evropa«, ki nam je zvenela po uspehih pred in med vojno, dokler da je ni strašna reka krvi potopila, kot smo mislili za vedno. »Mittel-Evropa«, katere središče

naj bi bila Nemčija in okrog koje bi se s pomočjo manjših držav potegnili gospodarski zid. —

Pred par dnevi se je pojavil v Monakovem inoškem vseučiliški profesor dr. Günther ter imel neizogibno predavanje o Anschlusu Avstrije k Nemčiji. Konstatiral je, da se v Avstriji še vse premo delo na tem vprašanju. Sama od sebe Avstrija ne bo šla k Nemčiji. Potrebno je, da se pripravi teren, da se sistematično ustvarja psihološko razpoloženje za združitve obeh narodov, ki imata izpolniti veliko misijo na zemlji. Kako se more govoriti o neki Panevropi, ki naj bi združila toliko druga druga nasprotujočih si držav v eno enoto? »Delajmo najprej na zblizanju in na združitvi Nemčije in Avstrije.«

Sličnih predavanj je tukaj v izobilici in inozemski politiki bi storili prav, ako bi to gibanje zasledovali z večjo resnostjo kot do sedaj. Francoski diplomatski krogi so sicer mislili, da bodo s svojim načrtom Panevropo združitev Nemčije in Avstrije onemogočili. Izkustva jih naj prepričajo, da so bili prevarani. Nemec je za Panevropo, v kolikor bi v

njej mogel igrati prvo vlogo, ker mu pa to za enkrat ni izpeljivo, si hoče ustvariti sam svoj interesni krog z namenom, da ga tekem let razširja po linijah načrtov, ki so bili izdelani pred vojno za udeležitev Mittel-Evropo.

Morda bi bilo tudi prav, ako bi se avstrijska in nemška diplomacija opozorila na dejstvo, da bi eventualna združitve Nemčije z Avstrijo odprla nanovo vprašanje avstrijskih meja, osobito pa vprašanje plebiscita. Koroški vsenemci namreč tako radi naglašajo, da so se koroški Slovenci pred 10 leti izrekli za avstrijsko domovino. Kaj pa potem, če voditelji Avstrije svojo domovino prodajo? V tem slučaju je neizbežno, in kakor slišim iz dobro informiranih krogov, se tega zavedajo tudi trezno misleči nemški politiki, da bodo prizadete države zahtevale, da se da koroškim Slovincem priložnost, da se svobodno izrazijo, če so nameravali s svojimi plebiscitnimi glasovi preiti tudi v vsenemsko domovino. To bi bil zanimiv zaključek agitacije, katere ženira oficijelne kroge, ki pa nimajo poguma, da jo ustavijo.

## Po potresni katastrofi v Italiji

Rim, 27. julija. p. V okolici Vulture so sinoči občutili štiri lažje potresne sunke, ki so izzvali prebivalcem velikansko paniko.

Rim, 27. julija. z. Današnje službene poročilo iz potresnih ozemelj v južni Italiji javlja, da se je število mrtvecev povečalo za 200, tako da je sedaj skupno 2500 žrtev. Italijanski kralje je končal svoje potovanje v okolici Vulture, ki je najtežje poškodovana. Posetil je najopasnije točke, kjer se ponekod neprestano rušijo hišni zidovi. Kralj je izpostavil vsem opasnostim, ogledal si je dela pri odkopavanju mrtvecev ter je izrazil priznanje vojakom in milici. Posebno je veljala njegova hvala vojakom v Lacedoniji, ki so svoje šotore odsipili ženam in otrokom, kateri so ostali brez strehe. V Akviloniji je kralj srečal vojvodinjo d' Aosta, ki tudi potuje po teh krajih, da teši ponesrečene prebivalce. V Lacedoniji in Akviloniji se je za čas kraljevega bivanja odigralo več pretresljivih prizorov. Tako je videl na cesti dva stara, ki sta v malih, lesenih zabojih nesla trupla svojih sinov, ki sta jih sama izkopala izpod ruševin. V Lacedoniji je neki mladenič izkopel izpod ruševin mrtvi trupli svojih dveh sester ter našel pri tem svojo ga oeta še živega. Starec je težko ranjen, vendar pa se upa, da bo ostal pri življenju. Za časa kraljevega bivanja v Melliju so izkopali neko gospo, ki je bila štiri dni živa pokopana. Kralj se je z njo seznanil. Kolone avtomobilov prenašajo ranjence v bolnice in po nadaljnjih službenih obvestilih je očitno dovolj preskrbljeno za pomoč ponesrečenemu prebivalstvu.

Rim, 27. julija. AA. Vsi italijanski listi so složni v tem, da je škoda, ki jo je prizadejal potres v Južni Italiji, ogromna in da je danes ni mogoče niti približno preceniti. Pogreb nesrečnih žrtev je bil deloma danes, deloma bo jutri.

## „Vojna je trapasta“

Pariz, 27. julija. m. Mednarodna delovna zveza vojnih invalidov in vojnih udeležencev (Conference Internationale des Mutilés de guerre et Anciens Combattants — Ciamac) se je sešla štetič, odkar obstoji. V dvorani Sorbonne se je zbralo okrog 100 oseb, ki so govorili v imenu treh milijonov vojakov svetovne vojne in zastopali tiste, katerim je vojna zapustila neizbrisno znamenje na telesu in duši. 25 društev je združenih v Ciamacu kot delovna skupnost, na enajst držav se razdele člani zveze.

Na zborovanju je padlo več značilnih izjav, ki jih je vredno zabeležiti. Tako je dejal Marc Sangnier, osiveli borec za mir: »Danes je za mir potreben pogum.« Predsednik Ciamaca, Jan Karkoszka, čigar poljski nagovor so ponovili v francoščini in nemščini, je izjavil, da samo nemško-francoski sporazum more predstavljati podlago za splošen mir. Francoski minister Champetier je govoril v imenu francoske vlade in ponovil Briandovo vprašanje, če res ni mogoče najti za evropske države vezi skupnosti. Globok vtis je napravilo, ko je zastopnik francoske vlade, sam vojni invalid, govoril o moralni razorožitvi in z žalostnim smehljajem ugotovil, da bodo vojni invalidi ostali pač najboljši borci za mir. Končal je z besedami: »Vojna je trapasta.«

Delo Ciamaca se je razdelilo v dve skupini. Delovalo bo za blagostanje svojih članov. Druga naloga je politična. Razpravljali so o predpogojih za mir, razsodiščih, varnosti in razorožitvi. Po zborovanju so udeleženci obiskali vojaške grobove pri Soupiru.

## Drobne vesti

Pariz, 27. julija. AA. V Lillu stavka od 12.529 tekstilnih delavcev 12.380. Stavki so se pridružili tudi kovinarji.

Pariz, 27. julija. AA. Bruseljska »Libre Belgique« poroča, da je v Gandu prišla pod stekaj velika trgovina z lanom. Njena pasiva znašajo 50 milijonov frankov. Do stečaja je prišlo, ker je neka velika banka zahtevala vrnitev dolga 10 milijonov frankov.

Pariz, 27. julija. AA. Iz Ria de Janeiro poročajo, da so predsednika zvezne države Parahybe Joso Pasabo umorili v Pernambucu.

Budimpešta, 27. julija. AA. O priliki svečanosti Sv. Emerika, ki bodo v Budimpešti 21. in 22. avgusta, bo tamkaj tudi mednarodni krščanski pedagoški kongres.

Budimpešta, 27. julija. AA. Od 8. do 13. avgusta bo tukaj mednarodni astronomski kongres. Prijavilo se je 140 udeležencev.

## Otvoritev in blagoslovitev galerije kraljeviča Andreja v Poključki luknji

Gorje pri Bledu, 27. julija.

Najmlajša podružnica Slovenskega planinskega društva v Gorjah je danes na jako svečan način in ob najlepšem vremenu otvorila novo zgrajeno pot in galerijo v Poključki luknji. Svečane otvoritve se je udeležila poleg uradnih osebnosti velika množica domačega ljudstva z Gorij, Bleda, Jesenice, Radovljice in dr. Po sprejemu zastopnika Nj. V. kralja, poveljnika II. bataljona 52. pešp., polkovnika g. Markuljeva in banovega zastopnika, načelnika dr. Franje Vončina se je vršila v gorjanski župni cerkvi služba božja, po kateri se je vsa množica z zastopniki vred podala v znamenite Poključke luknje, kamor se pride iz Gorij v trideset ure.

Predsednik podružnice SPD g. Jakob Jan je najprej v izbranih besedah pozdravil vse posamezne zastopnike, predvsem zastopnika Nj. V. kralja, g. podpolkovnika Markuljeva, zastopnika službeno zadržanega bana g. dr. Vončina, dalje zastopnike uradov in društev, med katerimi moramo omeniti gozdarskega nadsvetnika in ravnatelja gozdarskega ravnateljstva v Ljubljani g. ing. Cvetka Božiča, g. gozdarskega svetnika Josipa Rusa od gozdarske uprave na Bledu, g. ing. Miklavčiča od gozdarske uprave Kranjske gore, dalje domačega župnika in duhovnega svetnika g. Josipa Knifca, starost slovenskih planincev, predsednika SPD g. dr. Tomiška, župana blejskega g. Ivana Rusa, župana gorjanskega g. Josipa Začca, načelnika postaje Bled-Jezero g. Franca Majerja, zastopnika Jadranske straže g. Josipa Stajerja, zastopnika Blejskega sportnega kluba g. Krajnerja, agilnega predsednika blejskega olepševalnega društva »Zarjac« g. Franca Olivottija, zastopnika Zveze za turški promet g. Karla Volavška, g. sekcijskega svetnika dr. Rudolfa Shveglja, člana banskega sveta g. Jakoba Jana in obilico drugih gostov. Med zastopniki ča-

popisja moramo omeniti tudi dopisnico in urednico revije »Žena in svet« iz Belgrada go. Zoro Prisker-Stanojevič. G. predsednik Jan je dalje v svojem lepo zasnovanem govoru pozval navzoče nazaj k naravi, v lepoto stvarstva, k naravi posebno še v takem kraju, kakor je ravno prelepi gorjanski svet. Zahvalil se je dalje vsem, ki so pripomogli k uresničenju tega grandioznega dela. Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, ki je dala zastoj vse potrebne železje, dalje domači gorjanski Hranilnici za denarno pomoč. Apeliral je na vse navzoče, da vzklonejo visokemu pokrovitelju Nj. V. kraljeviču Andreju, Nj. V. kralju Aleksandru, vsi kraljevi rodbini trikratni »Živio!«

K besedi se je nato oglasil g. zastopnik bana dr. Vončina, ki je istotako v vnešenih besedah opisal lepoto naših krajev, apeliral na navzoče, da gredo povsod in v vsem izletnikom in tujim gostom na roko, ter jih ravno tako pozval k navdušenemu »Živio!« Nj. V. kralju.

Domači g. župnik Knifca je nato blagoslovil celotno napravo in v pristnih domačih besedah imel kratek govor, v katerem je pozval vse navzoče, da pri navdušenju zunaj v naravi ne smejo tudi pozabiti Njega, ki je vse te lepote ustvaril in jih nam ohranil.

Za tem se je oglasil k besedi še g. dr. Tomišek, ki je v temperamentnem govoru čestital podružnici, ki je ena najmlajših, na tako lepem uspehu in ji želel tudi v bodoče takega napredka, kakor ga je pokazala doslej.

Ves čas med posameznimi govori so pela domača pevsko društva, med katerimi je omeniti pevsko društvo z Dobrave, z Gorij ter godbo gorjanskega gasilskega društva. Po svečani otvoritvi so se zastopniki in ljudstvo vrnili nazaj v Gorje, kjer se je na Dolgem brdu pri Kalconu vršila planinska veselica. Tam so se zbrale menda vse Gorje.

## Sovjeti groze Ameriki

Trgovinski bojkot?

New York, 27. julija. m. Predsednik kongresnega odbora za preiskavo boljševistične propagande, Fish, je v svojem predavanju po radiu zahteval, da se morajo vsi komunisti deportirati, če ne bodo prenehali s svojo zločinsko propagando. Preiskava, ki jo je vršil odbor, je dokazala, da je komunistična stranka v Združenih državah sekcija tretje internacionale in podružnica Moskve. Ameriški komunisti izvrše vsa povelja, ki jih prejmejo iz Moskve, takoj in brez ugovora. Tretja internacionala hujska ameriške komuniste k sabotaži, razrednemu sovraštvu in k revoluciji. Fish je dalje izjavil, da bi uradnike ruske trgovske delegacije, ki jih je kongresni odbor zaslišal, lahko izgnali, ker priseljevalni zakoni prepovedujejo pripadnikom držav, ki nimajo z Združenimi državami trgovinskih pogodb, ustanavljati podjetja v trgovske svr-

he. Preiskava je dosegla, da je sovjetska trgovska delegacija prejela od ameriških bank kredite v višini 65 milijonov dolarjev.

Vodja sovjetske trgovske delegacije, Bogdanov, je še enkrat prišel pred kongresni odbor in izjavil, da se delegacija ni nikdar z drugim bavila kakor s trgovskimi posli. Oporzarjal je, da bi nadaljnji nastopi proti delovanju delegacije privedli do tega, da bi ustavila svoje nakupe v Združenih državah, ki znašajo sedaj 100 milijonov dolarjev in bi se v prihodnjih letih lahko podvojili. Listi označujejo to izjavo kot napoved trgovskega bojkota proti Ameriki. Na drugi strani je izjavil član odbora Nelson, da ne razume, zakaj bi Združene države pomagale Rusiji pri njenem gospodarstvu. Saj je jasno, da bo potem Rusija preplavila svet z žitom, premočom in lesom.

## Profitašistovsko gibanje

Pariz, 27. jul. m. Tukajšnji politični krogi čedalje bolj obračajo pozornost na antifašistični pokret, ki se stalno ojačuje. Največ zanimanja je zbudil znani antifašistični agitacijski polet Basanesija v zgornjo Italijo. »La Libertas«, pariško glasilo »Profitašistovske zveze«, pri kateri so včlanjeni demokratski, republikanski in socialistični italijanski emigranti, prinaša zdaj vso zgodbo letalca, ki je minuli teden tako presenetil svojo domovino.

Resni in redkobesedni mladenič je v Parizu dovršil pravno fakulteto in si zdaj služil denar kot fotografski umetnik. »La Libertas« je ponovno prinašala njegove članke o fašistovskem terorju v njegovi ožji domovini, dolini Aosta ob francoski meji. Prebivalstvo je francoskega pokolenja, je vedno imelo dnevnike v svojem narečju in bilo vajeno samourpave. Sedaj se trudijo fašisti poitalijančiti Aosto in uničujejo celo po pokopališčih spomenike s francoskimi napismi. Čim je pristetil Basanesi nekoliko denarja, si je zrak letalo. Po kratki vaji (v celem je bil 30 ur v zraku) je zletel iz Belinzona v Švici v Milan. Sam, brez spremljevalca je opravil sicer kratko, a jako težavno pot preko 500 km dolgih alpskih ledenikov. Krožil je

četrt ure v višini 300 m nad slavno milansko stolnico in zasul vse mesto s stotisočeri raznobarnih »manifestov« s pozdravi svobodni Italiji, podatki o brezposelnosti in draginji ter celo pozivom, naj opustijo Italijani kajenje, da na ta način krajšajo dohodke fašistovske vlade. (Z istim geslom se je pričela milanska vstaja zoper Avstrijo leta 1848.) Kakor poročajo italijanski listi, brani Milan zoper zračne napade 2500 posebnih topov, toda vsi skupaj niso oddali niti enega strela. Vojna letala, ki so odhitela za Basanesijem (mesto ima tri letališča) ga tudi niso dohitela. Fašisti so dva dneva pobirali po ulicah in strelah sesute papirje in se zdaj tolažijo s tem, da »je Bog kaznoval predrznega upornika« na poti nazaj je srečno prekorčali Basanesi švicarsko mejo, a blizu S. Gothardskih utrdb se mu je, kakor znano, pokvarilo krmilo in je moral prečasnno na tla. Zlomil si je gleženj in nekoliko pretresel možgane, a zdravniki mislijo, da bo ozdravel.

Zdaj so ga zasuli italijanski emigranti iz vseh delov sveta s pozdravnimi brzojavami, in švicarski tisk čestita »znanilcu svobode«, ki se mu je posrečilo pristati na svobodnih tleh. Basanesi je na-

## Kronika

Pogreb blagopokojne gospe Julijane Vrbovec, ki je bil napovedan za nedeljo v Kamniku, se bo vršil danes popoldne ob pol petih od doma žalosti v Ljubljani, Poljanska cesta 58, na pokopališču pri Božjem grobu v Štepanji vasi.

Ogenj v Hrušici. V soboto pozno zvečer je nastal v Hrušici velik ogenj. Prišel je goreti kozolec posestnika Gruma, po domače »Kosa« iz Hrušice. Kozolec je stal na samem, izven vasi in je bil poln žita. Za to je nastal ogromen plamen, ki se je videl daleč naokoli. Bila je velika sreča v nesreči, da ni bilo vepra, ki bi prenesel plamen na vaše hiše. Požar so lakoj prihiteli gasilci iz Štepanje vasi in iz Bizovika. Kozolec sicer niso mogli rešiti, pač pa so prepričali, da se ni vnel še kozolec »toplar«, ki je stal tik ob gorečem kozolcu. Skoda, ki jo Grum trpi, je prav znatna.

Veličastni ognjemet, kakor ga Ljubljancani se niso videli, priredi v času Vseslovanškega gasilskega kongresa kongresni odbor prihodnje soboto, dne 2. avgusta, na sportnem prostoru SK Ilirije pri gorenjskem kolodvoru točno ob 9 zvečer. Ta ognjemet bo po svoji privlačnosti ena najboljših točk kongresnih dni in je že sedaj veliko povpraševanje po vstopnicah. Poleg neletih raket, ognjenih strelcov, žarečih solnc, Niagare slapa, rimskih sveč, palm, bengaličnih luči itd. bo vzbujala posebno pozornost velika žareča slika Nj. Vel. kralja Aleksandra, pokrovitelja kongresa, ter sliki gasilskega patrona sv. Florijana in gasilca v polni opremljeni. Vstopnice se dobijo v trafikah: Praprotnik, Prešernova ulica; Sever, Selenburgova ulica; Pogačnik, Dunajska cesta in v trgovinah: »Sana«, Selenburgova ulica; Ivan Bonač, Selenburgova ulica; I. Gorec, Dunajska cesta; Slavko Rus, Dunajska cesta; A. Rasberger, Miklošičeva cesta; Ivanka Smalec, Marijin trg; Bogomir Motoh, Vodnikov trg. Cene so za stojišča 10 Din, za sedeže pa 20 do 30 Din.

Požar. Pretekli petek ob eni popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje pri posestniku Alojziji Palir na Spodnjem vrhu pri Groblnem, ko so ravno mlajši pšenico. Vsled močnega vepra in pomanjkanja vode se je hipoma vnel tudi blizu stojišč kozolec. Oboje je pogorelo do tal. Zgorelo je tudi več gospodarskih strojev, vsa krma in mnogo žita. Kako je nastal požar, še ni ugotovljeno.

Smrtni padec. Iz Šmarjete na Dolenjskem nam poročajo: Anton Kos, po domače bajda, po poklicu tesar, star 48 let, doma iz Gorenje vasi, je bil zaposlen pri motorni mlinci svoje sosedje. Zvečer so po stari navadi vsi delavci dobili precej pijače, kakor je to navada v vinorodnih krajih. Bili so prav dobre volje in so se okrog polnoči prepevaje razšli. Anton Kos je šel na pod spati. Ko je hotel iti s poda, je tako nesrečno padel na obraz in trebuh, da je na mestu mrtve obležal. Padel je komaj 1 meter globoko. Njegovo truplo so prepeljali v šmarješko mrtvašnico.

Prijela tatova. Od Sv. Ruperta nad Laškim nam poročajo: Pretekli teden sta se tukaj polikala dva neznanca fanta, ki sta lakoj vzbudila sum, da sta umzočiva. Kmalu se je to tudi pokazalo. Pri belem dnevu sta ukradla iz Navreličeve hiše nekaj denarja, kmalu nato sta se pojavila pri posestniku Bezgovšku pod Sv. Petrom, kjer sta ukradla denar in precej zlatih. Kmalu sta prišla pravici v roke. Sedaj čakata v zaporu v Laškem na zaslužno plačilo.

Radio v Trstu. Tudi Trst si hoče postaviti lastno postajo. Prvotno je bilo rečeno, da se stara milanska postaja (7 KW) enostavno prenese v Trst. Zdaj pa poročajo tržaški listi, da dobi Trst povsem novo postajo in sicer z energijo 10 KW. Prostor še ni končno veljavno izbran; gotovo je le, da bo postaja stala na enem izmed gričev, ki obdajajo Trst, menda na Trsteniku. Usmerjena bo tako, da se bodo valovi razlivali predvsem proti italijanski jadranski obali, kamor niso mogle prodreti vsled Apeninov druge italijanske postaje. Danes se v Trstu najboljšje sliši ljubljanska postaja in splošno trdijo, da ima nova tržaška postaja namen izločiti to »neljubno motenje«.

Potvarjanje družinskih imen se nadaljuje. Tržaški prefekt je te dni podpisal okoli 150 odlokov. Naj navedemo samo nekatere izpremembe: Skerl je postal Serli, Reiter — Cavalieri, Rebek — Rebeni, Ljubič — Lubini.

Utonil je v Soči osemnajstletni k dija Herman Klavčič, sin Jakoba Klavčiča, znanega čebelarja ter uslužbenca hipotekarnega zavoda v Gorici. Truplo so prenesli v kapelico v Podgorju, kjer se je tudi vršil veličasten pogreb.

## Skrajno surov zločin pri Sv. Jakobu

Ljubljana, 27. julija.

Danes so slavili pri Sv. Jakobu v Posavju žegnanje. Poleg domačinov se je slavja udeležilo tudi mnogo Ljubljancev in okoličanov. Zal ni to žegnanje minilo, ne da bi tekla kri. Izvršen je bil prav grd zločin.

28 letni delavec Ivan Ježek pri tvrki Meden v Ravniharjevi ulici in doma iz Podgorice, je prišel na slavje s svojo družbo. Okoli 6 zvečer se je mudil pri vrtljaku, kjer je bilo tudi več otrok. Tedaj se je pripeljal s kolesom po cesti neki moški, ki se je ustavil pri vrtljaku in surovo zagnal svoje kolo med otroke, ki so se preplašeni razbežali. Ježek je suroveža opozoril, naj bo do stojen in naj ne meče kolesa kar tako med otroke, sicer se zna komu kaj pripetiti. To je suroveža še bolj zadrževalo. Surovo je nahrulil Ježka, in ko se je ta obrnil, je pograbil nož in pričel kot besen mahati po Ježku. Prizadejal mu je sedem velikih vbojdljav v hrbet. Največja Ježkova rana je 30 cm dolga in sega od vrata po desni strani do srede hrba.

Ježek se je zgrudil v mlaki krvi. Napadalec pa je že skočil na kolo in jo hotel pobrisati. Prišlo mu je po drugi fantje, prevrnil zločinca s kolesa, ga trdo prijeli in nato izročili orožnikom.

Po Ježku je prišel iz Ljubljane reševalni avto, ki ga je prepeljal v bolnišnico. Ježek je zelo nevarno ranjen in je zelo težko dihal, ker mu je zločinski napadalec najbrže skozi hrbet prerezal tudi pljuča.

redil v Milenu veliko več vtisa nego zadnjič Musolinij z vso milično armado in generalnim štabom fašizma vred.

### Ljubljanska nedelja

Bila je večeraj lepa nedelja, taka, kakor jih je letošnje poletje bolj malo. Lepo vreme so izrabili ljubljanci za kopanje — po vseh vodah okoli Ljubljane je kar mrgolelo kopalcev — in pa izletniki.

Na dogodkih je bila večerajšnja nedelja bolj revna.

Na Vodovodni cesti so se stekli zjutraj delavci. Več Bosancev je do krvi preteplo 25letnega delavca Andreja Kovača. Reševalni avto je Kovača prepeljal v bolnišnico. Kovač ima zlomljenih več reber. Napadalec so izginili.

V policijskih zaporih se je znašlo pet ljudi. ciganki sta bili osumljeni manjše tatvine. Te jima policija ni mogla dokazati, ukazala pa jima je, naj čimprej izgineta iz Ljubljane.

19 letni kleparski vajenec Stanko je ukradel svoji sestri 500 Din vreden plašč in ga prodal za 60 Din v neki gostilni. Bil je prijet in bo izročen sodišču.

Aretiran je bil zidar R. M. Ta je svojemu tovarišu ukradel znesek 650 Din. Ko so ga pa prijeli, je denar hitro vrnil. Začasno ga je policija še izpustila na prosto.

Neki vinski brat se je tako navlekel kapljice, da si je ponužil izbrat prenočišče na hodniku na Krakovskem nasipu. Usmiljen stražnik ga je pobral in mu preskrbel prenočišče v policijskih zaporih. Moral bo za to dva dni žagati drva.

Trgovska akademija se bo gradila. Končno je vprašanje zaradi zgradbe palače za Trgovsko akademijo dozorelo v toliko, da je pričakovati v kratkem, da se prične z gradnjo. Palačo bo stala, kakor znano, na Bleiweisovi cesti. Načrte je poslala Zbornica za TOI večeraj s posebnim kurirjem v Belgrad k trgovinskemu ministru. Ko ministru dovolijo zgradbo, bodo dela takoj razpisana in računano se, da bo palača že letos zgrajena do podstrešja.

Nov paviljonček hiti zidati mestna občina ob Dunajski cesti pri kolodvoru, na oglu Dovožne ceste. Lčna zgradba bo okrogla, majhna, v njej bo trafikla. Kot znano, bo mestna občina zgradila več takih paviljončkov za trafikle, vse po enotnem načrtu.

Našel se je otroški čevlji (sandal) na Cojzovi cesti. Dobi se: Cojzova cesta 1.

### Mariborska nedelja

Maribor, 27. julija.

Vse v razgibu. V središču je bila slovesna proslava zlatolastniškega jubileja vladike dr. Karlina, o čemer poročamo na drugem mestu. Na otoku kakor v mravljišču; silno veliko je bilo tujcev. Zunan je radvanjskem vojaškem strelišču pa so se vršile letošnje velike nagradne strelske tekme strelskih družin. Poleg strelskih družin iz Maribora, Holinje vasi, Skok, Dobrovec in Ruš so se jih udeleževali tudi strelci iz Belgrada in Zagreba. Popoldne pa so imeli mariborski lovci še posebne tekme v streljanju na goloba.

Danes popoldne se je odpeljal nadškof dr. Bauer s svojim tajnikom dr. Slamičem v Rogasko Slatino. Takisto sta se vrnila v Ljubljano nadškof dr. Jeglič in škof dr. Rožman, in sicer skupaj z banom ing. Sernecem z vlakom ob 5.25. Krški vladika dr. Srebrnič pa odputuje iz Maribora tokrat jutrišnjega dne.

V potniškem vlakcu 428 iz Ljutomera so našli v nekem kupeju — mrliča. Ugotovilo se je, da gre za 45letnega Avgusta Šturma, polirja in tesarja pri tukajšnji stavbni tvrdki M. Nassinbeni. Mrliča je takoj pregledala komisija, ki je ngotvila, da je Šturm umrl naravne smrti, in sicer radi srčne kapli. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico na mestnem pokopališču, odkoder bo jutri, v ponedeljek pogreb ob tritretu na 17. uro.

Na policiji: kar sedem aretacij in 32 prijav. Posamezniki aretiranci imajo na vesti prepovedan povratek, tatvino, vlačugarstvo, razgrajanje, kolezarjenje brez luči in splošen sum.

Kolonija pod oboki drž. mosta je narasla za dve družini. Naselila sta se večeraj zvečer pod mostom delavca Franc Fires in Franc Dimec s svojima družinama. Stanovala sta doselej na Livadi 2 na Pobrežju, kjer pa jih je hišni posestnik deložiral. Vseh družin pod oboki drž. mosta je sedaj 17; stanovalcev pa 68.

Pri Sv Lovrencu na Dravskem polju so se fantje danes zjutraj na vse zgodaj spoprijeli in snikastili. Zrtev spopada je postal delavec Pavel Štefančič, ki je zadobil z nožem več nevarnih ran na prsih. Njegovo stanje je zelo resno. Za krivci se polzveduje.

V bližini Železničarjevega igrišča je prišlo danes opoldne do težke nesreče. 24letnemu mizarškemu pomočniku Ferdo Vabiču, ki se je s 6 letnim nečakom Slavkom peljal na kolesu, so se zlomile vilice. Pri padcu sta oba dobila težke poškodbe na glavi. 6letnega Slavka so prepeljali v bolnico, kjer leži ves čas v nezavesti ter je njegovo stanje zelo resno.

### V juliju

ko se perilo najbolj zamaže, Vam bo pri trdapolnem pranju najboljši pomočnik



## Plavalne in skakalne tekme za prvenstvo Slovenije

Velik napredek v ženskem juniorskem plavanju. — Ilirija juniorski prvak. — Primorje zmagava v waterpolu. — Seniorsko prvenstvo se danes nadaljuje. — Prvo kolo mladinskih pokalnih tekem.

Včeraj so se plavalne tekme v kopalnišču Ilirije nadaljevale. V posameznih točkah juniorskega tekmovanja so bili doseženi naslednji rezultati:

Juniorski štafeta 4 x 50 m prosto: 1. Primorje v času 2:11:8 (sestava: Tuma, Janal, Mayer, Wilfan). 2. Ilirija II. v času 2:13:3. 3. Ilirija I. v času 2:29:8. 4. Primorje III. 5. Ilirija III. 6. Primorje III. Stanje točk Ilirije 107, Primorja 85.

Juniorske štafeta 3 x 50 mešano: 1. Ilirija II. v času 2:13:7 (sestava: Sever, Dolencec, Jenko). 2. Ilirija I. v času 2:14:8. 3. Ilirija III. v času 2:19:6. 4. Primorje II. 5. Primorje I. 6. Primorje III. Točke 159:97 za Ilirijo.

Juniorski 100 m prosto: 1. Vilfan (P.) v času 1:07:1 (slabši čas, kot v predteku). 2. Lavrenčič (I.) 1:17:6. 3. Zirovnik (I.) 1:17:8. 4. Tuma (P.) 5. Fritsch (I.) 6. Kodre (I.) 7. Mayer (P.) 8. Jamnik (I.). Točke 175:113 za Ilirijo.

Juniorske 100 metrov hrbtino: 1. Prekuh (P.) v času 1:41:3. 2. Lampret (I.) 1:41:9. 3. Volfart (I.) 1:44:5. 4. Dolencec (I.). 5. Kušej (I.). 6. Otruba (P.). Točke 193:127.

Juniorske štafeta 4 x 50 prosto: 1. Ilirija I. v času 2:51:2 (Zolotar, Demšar, Bradač, Lampret). 2. Ilirija II. 2:52. 3. Primorje I. 3:01:4. 4. Primorje II. 5. Primorje III. 6. Ilirija III. Točke 237:149 za Ilirijo.

Juniorski štafeta 3 x 100 mešano: 1. Primorje I. v času 4:16:9. 2. Ilirija I. v času 4:19:3. 3. Ilirija II. v času 4:34:7. 4. Primorje II. 5. Ilirija III. 6. Primorje III. Točke 267:181 za Ilirijo.

Juniorske 100 m prosto: 1. Lampret (I.) v času 1:27:7. 2. Bradač (I.) v času 1:32:2. 3. Felih (I.) v času 1:55:3. 4. Volfart. 5. Höck (P.). 6. Prekuh. Točke 296:184 za Ilirijo.

Juniorski 100 m prsno: 1. Sturm (P.) v času 1:34:5. 2. Slegnar (I.) v času 1:36:3. 3. Jamnik (I.) v času 1:38:7. 4. Kukovec (P.). 5. Skrbinšek (I.). 6. Kürbas (P.). 7. Bervar (P.). 8. Dolencec (P.). Točke 311:162 za Ilirijo.

S to točko je bilo juniorsko tekmovanje z veliko razliko 149 točk v korist Ilirije končano.

#### Seniorsko prvenstvo

Seniorske 3 x 100 mešano: 1. Primorje I. v času 5:46:4 (sestava: Prekuh, Jenko, Medved). 2. Primorje II. v času 6:06:1. 3. Ilirija I. v času 6:46:2. Točke 169:94 za Primorje.

Seniorski 400 m prosto: 1. Turnšek (I.) v času 6:40:2. 2. Otruba (I.) v času 6:47:9. 3. Tuma (P.)

## Tekma za pokal JNS

S. S. K. Maribor — A. S. K. Primorje 6:1 (1:1)

SSK Maribor : ASK Primorje, Ljubljana 6:1 (1:1).

Na igrišču Maribora se je danes odigrala tekma za pokal Jugoslovanske nogometne zveze med ASK Primorje in SSK Maribor. Za nastop bivšega prvaka Slovenije je vladalo precejšnje zanimanje. Toda Primorje, ki je po presledku enega leta zopet nastopilo v Mariboru, je razočaralo. V splošnem je predvajalo lep kombinacijski nogomet, toda start vsekakor preostar in je zapustila sled njegove igre jako slab vtis. Maribor sicer ni bil ravno v najboljši formi, zmagal pa je zaslužen, ker je bil na polju v premoči.

V prvem polčasu je bila igra popolnoma izenačena. Šele v drugem polčasu je Maribor prehal v stalno premoč, tako da je Primorje le sporedno prišlo pred mariborska vrata. Krivdo na visokem porazu Primorja nosi deloma vratar Jančigaj, ki je po nepotrebnem spustil dva gola. Najboljša formacija Primorja je bila krilska vrsta, pri Mariboru pa ožja obramba.

Kratek potek igre: Maribor ima začetni udarec. V 28. minuti zabije Vodeb prvi gol za Maribor. Že v 29. minuti izenači Primorje po Čamerniku. Po obojestranskih napadih konča polčas z

#### Hrvatski sport

Zagreb, 27. julija. p. Zagrebška sabljaska podzveza je sklicala za 3. avgusta konstituirajočo glavno skupščino.

Zagreb, 27. julija. z. Popoldne se je vršila nogometna tekma med reprezentancama II. in III. razreda. Zmagal je II. razred 6:1.

#### Inozemski sport

Stockholm, 27. jul. as. V nogometni tekmi v okvirju mednarodnih sportnih prireditelj v Stockholmu je zmagala dunajska Admira nad kombiniranim švedskim moštvom s 4:2 (3:2).

Paris, 27. jul. as. V tekmi za Davisov pokal si je Francija priborila pokal v tekmi z Ameriko s skupnim rezultatom 4:1, tako da bo torej Francija tudi v tekmah prihodnjega leta ostala izizvateljica.

#### Sahovski turnir

Hamburg, 27. jul. as. V mednarodnem sahovskem turnirju med reprezentancami držav je bilo danes končano tekmovanje in so dosegla posamezna reprezentančna moštva sledeče uspehe: Prva je bila Poljska z 48 in pol točkami in je torej dobila Hamiltonov pokal. Druga je bila Madjarska s 47 točkami, dalje so sledile Nemčija s 44, Avstrija 43 in pol, Češkoslovaška 42 in pol, Amerika 41 in pol, Holandska 41, Anglija 40 in pol in Švedska s 40 točkami.

★ Perilo se poleti izredno hitro zamaže, zato je v tem času tudi največ pranja. Izdatno olajša to delo le Terpentino milo »Gazela«.

#### Moda nori

Pred par leti so veliki pariški krogi, ki kot nekaki modni kralji določajo modne novosti, proglasili, da obstoji ženska lepota v čim večji slokosti. In moderne ženske vseh petih delov sveta so začele stradati, da bi izpolnile ukaz iz Pariza. Odkrle so se vsem dobrotam in sladkostim bogate kuhinje in trpele, samo da bi shujšale. Sedaj so pa pariški kralji izdali proglas, da je lepota v zaokroženosti in polnosti. In že slede ženske z vso vnuemo novi modi. Kakor poročajo iz Združenih držav ameriških, kjer je oblast Pariza nemejena, so se zopet začele polniti slaščičarne, katerih so se sloke ženske prej izogibale.

Dunajska vremenska napoved: Še bolj jasno, nekoliko topleje.

### Moderna vzgoja

Gospodična Mara je dvajsetletno, moderno vzgojeno dekle. Vsak hip jo lahko vidite elegantno opravljeno, napudrano in našminkano v kavarni, v kinu, v gledališču ali pa na promenadi. Puši kakor Turek, dobro šahira in še bolj kvarta. Tudi pokroka rada — pa bodisi tudi do belega dena. Sploh nastopa neženirano, kot se spodobi emancipiranki, ki hoče biti z moškimi enakopravna. Denar se ji ne smili, če treba, izda v veseli družbi vse, kar ima, do zadnje pare.

Mara je absolvirala trgovsko šolo. Nato ji je našla mati službico z začetno plačo šest sto dinarjev. Toda Mara ni ostala dolgo časa v službi. Delala je: »Za šest sto dinarjev na mesec ne bom delala.« In tako pravi še danes, ko je minulo od tedaj že več let. Mara ne dela ničesar, vstaja pa, kot se spodobi krokarju, navadno šele opoldne.

Marina mati je vdova hotelirja. Neznatni prihranki, ki jih je mož ob svoji smrti zapustil, so bili izčrpani že pred leti. Od tedaj preživlja mati sebe in hčer s tem, da oddaja eno svojih treh sob podnajemniku ter ima vrhu tega par ljudi na hrani. Na hrani je imela žena že ponovno več ljudi, toda vsak je že po kratkem času izostal, ker mu je bila hrana mnogo, mnogo preslaba. In kako naj bi hrana ne bila slaba? Denar, ki ga potrebuje gospodična Mara za svojo zabavo, za gostilno, za kavarno, za kino in za krokanje, morajo abonenti prisrdati.

Med tem ko gospodična hčerka veseljači, tarajo »svolaso mater noč in dan bridke denarne skrbi. Resolutna Mara ima svojo mater popolnoma v svoji oblasti: Starka se pred svojo hčerko tresi. Čim zasluži gospodična Mara pri svoji materi par kovačev, zahteva energično: »Za kavarno mi daj! Če skuša mati tu in tam plaho ugovarjati: »Rabim denar, da nakupim na trgu živin, ali sda plačam del dolga v špicerijski trgovini, ali »stanovanje moram plačati, ki Mara srdilo nahruši: »To mene prav nič ne briga. Jaz moram v kavarno!« In starka se uda.

Nedavno je naprosila hčerka za hrbtom matere enega od abonentov, da ji je plačal dve sto dinarjev naprej. Z denarjem se je peljala gospodična Mara na Bled, da si je ogledala plavalne tekme. Ko je plačal v hčerkin odsotnosti abonent materi samo satanek, je bila žena silno obupana.

»Kje za Boga bi si izposodila dve sto dinarjev? Stanovanja še nisem plačala, trgovcu dolgujem že preveč — na vse strani sem dolžna. V skrajni stiski sem. Oh, vedno težje postaja življenje...« Je jadikovala.

»Palico v roke, je odvrnil abonent, sin spodite frkljo, ki vas tako brezvestno izžema, v službo, pa bo takoj boljše!«

»Oh gospod, ne govorite tako! Palico?! Nikoli nisem položila roke na svojega otroka. To eplon ni več moderno... To je bilo barbarsko vzgojevanje. Kaj pa mislite?! Moje mnenje je bilo vedno, da se dosežejo uspehi pri vzgoji otrok edino le z dobroto. Sedaj je to prepricanje splošno... Potem pa frklja moj otrok tudi ni. Dvajset let be stara. Inteligeno dekle je...«

»Jaz bi jo že naučil kozjih molitvic, je odgovoril abonent.

»Oh gospod, vi ne poznate materinega srca. Poslušajte torej: Mati je imela sina edinca. Sin se je oženil. Ljubil je svojo ženo nad vse. Njegova žena se s svojo laščo ni mogla razumeti. Končno jo je tako zasovražila, da je dejala svojemu možu: »Umori svojo mater in prinesi mi njeno srce, sicer odidem od tebe.« Sin se je dal pregovoriti. Umoril je svojo mater ter ji izrezal srce. Pri tem se je mace urezal v prst. Ko je pokazal srce svoji ženi, je srce izpregovorilo: »Urezal si se, moj sin. Ali te hudo boli?«

Gospodična Mara pa še nadalje živi »moderno« življenje »intelligentnega« dekleta, hodi po gostilnah in kavarnah, svivolasa mati pa v svoji slepi ljubezni do otroka žrtvuje zadnje pare in moči, samo da more Mara »moderno« živeti.

### Strast ameriških otrok za rekordi

Newyork, 27. julija. m. Letalski rekord bralov Hunter je čikaško mladino spravil iz ravnotežja. Mali otroci so se začeli zanimati za rekorde. Ker s svojimi letali, ki so jih jim starši kupili za igračo, ne morejo dosegati zraka, prireajo trajnosno sedenje na drevnih debljih. Rekordni poizkus 12letnih Trumana Kirkpatricka in Jacka Harrisja je končal po 115 urah na povelje staršev. Peter, Mary in Rita Jahn, 11, 9 in 5 let stari otroci čikaškega mestnega starešine, hočejo doseči rekord v gaganju. Drugi nadežni otroci so na drevnih v mestu in zunaj mesta začeli posnemati življenje opic. Na nekem drevesu v Kansasu sedi 12letni Tex Richard in drži rekord s 140 urami. V Hackensacku, v državi New Jersey, je pol tučata otrok sklenilo doseči rekord v trajnostnem kolezarjenju. Najšli so 14letnega manažerja, ki se je obrnil na mešano z okrožnico, ki se takole začne: »Šest mladih prebivalcev mesta hoče prinesiti slavo in čast v Hackensack.« Mladiči imajo že 214 ur za seboj in hočejo doseči 1000 ur. Otroci oblegajo sportna uredništva vseh časopisov daleč na okrog.

#### Napoleonova dedščina

Se so na svetu ljudje, ki jih sreča obišče. Trije priprosti fantje iz Ferrare so jo te dni našli v obliki dedščine nekoga Napoleonovega generala. Ta je bil Janez Mantovani. Stopil je med Napoleonove vojske kot prostovoljec — prostak. Na ruskih planjavah si je leta 1812. zaslužil generalski klobuk. Junaški general si je pa pridobil tudi srce bogate španske princezinje, ki mu je zapustila vse svoje milijone. Ker sta oba umrla brez otrok in dedičev, so premoženje naložili v neko madriško banko. Do leta 1920. se ni nihče zmenil za bogastvo. Tedaj se je pa oglasil neki Sperindio Mantovani in dokazal, da je generalov dedič. Predno je prišlo do obravnave, je pa mož umrl. Njegovi trije sinovi so pravdo gnali naprej in se obogatili z denarjem tiste španske princezinje, ki se je zalju bila v njih pradedu.

Družba „ILIRIJA“ Premog  
Dunajska cesta št. 46 Drva  
Telefon: 2820 Koks

## Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE.

»Torej, moj dragi harpunir — če se vretenčarji, ki so več sto metrov dolgi in temu primerno široki, nahajajo v globinah, kojih površina znaša milijone kilometrov, potem je treba ceniti pritisk, ki ga morajo vzdržati, na milijarde kilogramov. Zdaj pa izračunajte, kako velika bi morala biti odporna sila vašega okostja in moč vašega organizma, da bi mogla zdržati tak ogromen pritisk!«

»Potem,« je odgovoril Ned Land, »mora taka žival biti zgrajena iz osem col debelih železnih ploč kakor fregate-oklopnice.«

»Se razume, Ned! In predstavite si zdaj razdejanje, ki bi ga napravila taka gromada, če bi se s hitrostjo D-vlaka zaletela v ogrodje kakšne ladje!«

»Da... seveda... bržkone,« je odvrnil Kanadec, ki so ga bile te številke pretresle, ki se pa še ni hotel udati.

»Sem vas torej prepričal?«

»Prepričali ste me, gospod naravoslovec, da mora taka žival, ako na morskem dnu eksistira, biti tako močna, kakor ste izvajali.«

»Ako eksistira, vi svojeglavec! Kako pa si potem razlagate nesrečo, ki se je pripetila 'Scotiji'?«

»Hm... morda tako... morda drugače,« je dejal Ned.

»Kako? Zakaj?«

»Kako, zakaj? Zato... ker sploh nič ni res!« je odgovoril Kanadec, nevedoč, da je s tem ponovil sloveč odgovor Araga.

Ta odgovor pa ni dokazoval ničesar drugega ko železno trmo harpunirja. Nesreča »Scotije« se ni dala tajiti. Luknja je bila tu in sicer v takem obsegu, da jo je bilo treba zamašiti, in jaz menim, da očitvidnejši dokaz za obstoj luknje ni mogoč. Ta luknja pa se ni sama naredila, in ker ni bila povzročena po podmorskih čerih, jo je bilo nujno treba pripisovati orožju živali. Ta žival pa je po mojem mnenju po vseh dosedanjih zaključkih pripadala k redu vretenčarjev in sicer k razredu sesavcev, k skupini ribam podobnih in končno k vrsti kitov. Kateri familiji je

pripadala, ali kitom ali glavačem ali delfinom, kateremu rodu in vrsti, to pa je bilo vprašanje, ki ga je bilo treba še rešiti. V to svrhu je bilo treba neznano pošast razparati; če smo jo hoteli razparati, pa jo je bilo treba vjeti, in če smo jo hoteli vjeti, jo je bilo treba harpunirati, kar je bila naloga Ned Landa. Prej pa jo je bilo treba videti, še prej pa srečati — kar je bila čisto stvar slučajja.

Peto poglavje.

Na slepo srečo.

Nekaj časa ni prekinil našega potovanja noben pripetljaj. Kar se je zgodilo nekaj, kar je spretnost Ned Landa pokazalo v uprav sijajni luči in nam je dokazovalo, da se lahko na Kanadca brezpogojno zanesemo.

Na višini Falklandskih otokov je fregata 30. junija zadela na ameriške kitolovce, ki so nam rekli, da se jim o narvalu niti ne sanja. Eden izmed njih pa, kapitan ladje »Monroe«, je, kakor hitro je slišal, da se na našem krovu nahaja Ned Land, prosil našega kapitana, naj mu ga odstopi za nekaj ur, da pomaga pri lovu na kita, ki so ga bili zagledali. Naš komandant, ki je sam želel videti, kako Ned Land dela, mu je takoj dovolil, da se poda na krov barke. In slučaj je našemu Kanadcu tako zelo pomagal, da je harpuniral kar dva kita, od katerih je enega zadel sredi v srce, drugega pa je premagal po par minutah. Bog ve, kako bi se godilo počasti, če bi se znašla pred Ned Landom!

Fregata je z neverjetno hitrostjo plula ob jugovzhodni obali Amerike. 3. julija smo se nahajali pred Magelhansko cesto na višini rta de las Virgines. Toda komandant Farragut se ni hotel podati v to vijugasto ožino, polno ostrih kotov, in je manevriral tako, da je obplul rt Horn. Moštvo je bilo z njim soglasno. Mar je bilo verjetno, da bi srečali narvala v tej ozki cesti? Mnogo matrozov je celo menilo, da velikan v taki ožini sploh ne more biti, ker je »veliko prevelik in predebel.«

6. julija okoli 3. ure popoldan je »Abraham Lincoln« 15 milj bolj južno plul okoli samotnega otočiča, ki ga tvori zablodela skala na skrajnem koncu ameriške celine in ki so mu nizozemski mornarji dali ime Kap Horn po svojem domačem junaku. Zdaj smo

vzeli kurz na severozapad in že naslednjega dne se je vijak fregate vrtel v vodah Tihega oceana.

»Pazite!« so vzklikali matrozi »Abrahama Lincoln«.

In res so pazili. Noč in dan so kontrolirali in pregledovali površino oceana in čigar oči so imele sposobnost, da so tudi ponoči videle, tega šanse — da namreč zasluži 2000 dolarjev, so poskočile za 50 odstotkov. Čeprav me zlati dukati niso mikali, sem pazil ravnatako kakor vsi drugi, porabil za jed le par minut in sem spal kvečjemu po štiri ure. Maral nisem ne za sonce ne za dež in kmalu nisem več premaknil nog s palube. Kolikokrat sem bil s častniki in moštvom vred ves razburjen, kadar je kakšen nagajiv kit na površini vode pokazal svoj črnkasti hrbet! Takoj se je paluba napolnila: kabine so kar bruhnile iz sebe častnike in matroze. In vsak je hropel in z napetimi očmi sledil poti, ki jo je risal morski sesavec za seboj. Gledal sem in gledal, da mi je oko čisto otrpnilo, medtem ko se Konzulent niti za en hip ni razburil in me je venomer opominjal: »Ako bi gospod izvolil menj odpirati oči, bi veliko boljše videl.«

Toda vse razburjanje je bilo zaman! »Abraham Lincoln« je vsakokrat izpremenil svoj kurz, se podil za kitom in zopet okrenil, ko je žival med kletvinami naših pomorščakov izginila.

Vreme pa je ostalo lepo in pot je potekala v najugodnejših okoliščinah, čeprav je bil najneugodnejši čas južne cone, kajti njen juli odgovarja našemu januarju. Ned Land je slejkoprej kazal, da nič ne verjame in se je celo delal, kakor da ga vodna gladina, izvzemši kadar je imel na palubi službo, absolutno nič ne zanima. In vendar nam je bil njegov briljantni vid storil že veliko uslug. Toda od dvanajst ur je ta trda kanadska buča prebral in prespal v kabini celih enajst. Nepristano sem ga zaradi tega karal.

»Ah, kaj,« je odgovarjal, »saj ni vse skupaj vredno te muje, gospod Arronax! In četudi bi taka zverina obstojala, koliko verjetnosti je, da jo zagledamo? Ali se ne vozimo na slepo srečo? In ali niste rekli gospod profesor, da je ta pošast obdarjena z neznansko hitrostjo? Saj veste, da narava ničesar ne naredi zastonj in da bi živali, ki tega ne rabi, ne dala take hitrosti. Bog ve, kje je ta pošast, ki jo že osem tednov iščemo, ne da bi jo našli!«

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: HAZARD, HČI CESARJA MONTEZUME 32. Din. vez. 42. Din. — 27. zvezek: PREGELJ, OTROCI SOLNCA 24. Din. vez. 32. Din. — 28. zvezek: HAZARD, KLEOPATRA 28. Din. vez. 40. Din. — 29. zvezek: SAVINŠEK, IZPOD GOLECE 30. Din. vez. 42. Din. — 30. zvezek: SINKOVIC, NA POLJU SLAVE 28. Din. vez. 40. Din. — 31. zvezek: CONAN DOYLE, IZ OUBLJENI SVETI (The Lost World), Komna (s slikami), 24. Din. vez. 32. Din.

## Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe, b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

## Spodnještajerska ljudska posojilnica

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Mariboru

Sprejema vloge - daje posojila - Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

OBREŠTUJE VLOGE PO NAJVIŠJI OBREŠTNI MERI TER NE ODTEGUJE VLAGATELJEM RENTNEGA DAVKA

## Naznanilo!

Granilnica kmečkih občin  
v Ljubljani

tem potom vljudno naznanja

## da se preseli

z dnem 1. AVGUSTA 1. L. v nove poslovne prostore v palačo Vzajemne zavarovalnice na

## Miklošičevi cesti

Ravnateljstvo Granilnice kmečkih občin  
v Ljubljani

## Špecerijsko in kolonijalno blago. umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani



### Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

3 vajence

pridne, poštene, doma iz Ljubljane, sprejme Peter Žitnik, splošno kleparstvo, Ljubljana, Ambrožev trg 9



Poltrni globoke žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena mati, stara mati, tašča, sestra in svakinja, gospa

## JULIJANA VRHOVEC

dne 25. julija 1930 ob 1 zjutraj po mukepolni bolezni za večno zatisnila svoje skrbne oči. Pogreb blage, nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 28. julija 1930 ob 1/2 popoldne v Ljubljani iz hiše Žalosti, Poljanska cesta 58, na pokopališče pri Božjem grobu v Stepanji vasi.

Ljubljana, 28. julija 1930.

Zalujoče rodbine: Vrhovčeva, Dobravčeva, Novakova in Serajnikova ter ostalo sorodstvo.



ALOJZI MAJČEN, železn. restavratel na Pragerskem, naznanja v svojem ter v imenu bratov in vseh drugih sorodnikov žalostno vesti, da je dne 26. julija 1930 po dolgem, mukepolnem trpljenju ter previden s tolažili sveče vere v 91. letu starosti umrl gospod

## Ivan Majcen

oče in stari oče. — Pogreb predragega pokojnika bo dne 28. julija 1930 ob 9 popoldne v Tržišču pri Mokronogu, kjer se bodo brale sv. maše zadušnice.

Bodi mu lahka in rahla zemlja domača.

Tržišče - Pragersko, dne 27. julija 1930

SALDA-KONTE  
STRACE - JOURNALE  
SOLSKE ZVEZKE - MAPE  
ODJEMALNE KNJIZICE  
RISALNE BLOKE  
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH  
**KNJIGOVEZNICA**  
JUGOSLOVANSKE TISKARNE  
PREJ  
**K. T. D.**  
V LJUBLJANI  
KOPITARJEVA ULICA 6  
IL. NADSTROPJE

NEDELJSKI  
**SLOVENEK**

Naslov:  
»SLOVENEK«  
Ljubljana,  
Jugoslov. tiskarna

na 16 velikih straneh in še s prilogo slik na 8 straneh v bakrotisku. — Najboljše nedeljsko čtivo. — Stane za eno četrtletje samo 30 Din

Jugoslovanska  
knjižarna v Ljubljani

priporoča sledeče praktične knjige:

SOFER IN SAMOVOZAC. Priročna knjiga o konstrukciji, delovanju, stregi in vodstvu modernega avtomobila. Spisal inž. Josip Stofla. Vezano 140 Din.

RADIO. Osnovni pojmi iz radiotehnike, pojasnjeno s 214 slikami. Spisal prof. Leopold Andree. 60 Din, poltrdo 65 Din, v platno vezano 76 Din.

BRESKEV IN MARELICA. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo, pojasnjeno s 22 slikami in 2 barvnimi prilogama. Spisal M. Humek. 12 Din.

NAŠ PANJ. Opis in praktičen navod, kako naj čebelarimo v njem. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidaršič. Pojasnjeno s 107 slikami v besedilu. 35 Din, vezano 40 Din.

ZEL IN PLEVEL. Kako se zdraviti z naravnimi sredstvi. Sonce, zrak, zemlja, voda in rastline so prva zdravila sveta. Sestavil F. Magister. 60 Din, v platno vezano 75 Din.

Najnovejši katalog brezplačno na razpolago.

Tiska Jugoslovanske tiskarne. Zastopnik K. Čeč.